

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јул-август 2025 / двоброј 103-104

7-8/2025

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИХ КОРИСНИЦИМА
 0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година IX, двоброј 103–104,
ЈУЛ–АВГУСТ 2025.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;

мр Жељко Албанезе;

др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, самостални саветник у Министарству финансија.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017). - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:
Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825
ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

И крај јуна је веома топао, па Марица радни дан започиње још раније него иначе, док још може да се дише без климе. Климину пали баш када мора да јој мозак не прокува, али избегава то јер Благоје кија, па се боји да се пас не прехлади.

Јутро је још мирно, сва врата и прозори на кући су отворени, тако да промаја пријатно струји кроз просторије. Милутин још спава. У његовом каналу увек је прохладно, па не мора зором да започне радни дан. Јутарњи мир изненада су прекинули ужурбани кораци на степеништу, након чега је Цаца задихано улетела у Маричину канцеларију. Благоје зарежа на њу јер га је пренула из слатке дремке.

Без поздрава Цаца се стрпошта у фотељу и започе монолог: „Ја, Марице, више не могу! Па кад ми књиговође да одемо на одмор, зар ми нисмо људи?!”

„Добро јутро, Цацо”, одговори јој Марица, подиже наочаре за читање у косу и настави: „а што не би могла да идеш на одмор, побогу?”

„Брује групе на Фејсбуку, стижу позиви на вебинаре, опет неке новине од 1. јула. Ја сам резервисала море од прекосутра, па да се фино вратим пре ПДВ пријаве, али ако је опет нешто ново, онда никуд не могу да идем.”

„Дођи овамо”, показа руком Марица на екран испред себе, „је л’ видиш овај пропис?”

Цаца климну главом.

„Закон о ПДВ-у последња измена из 2024. године, јел тако пише?”

Потом Марица отвори нови пропис – Правилник о ПДВ-у, па Закон о електронском фактурисању, па Правилник о електронском фактурисању, те запита Цацу: „И шта смо установили?”

Цаца се чуди: „Па нема нових измена”, и одмах настави: „А шта ћемо са релаксирајућим периодом који истиче 30. 6?”

На то ће Марица: „А шта си радила за време тог релаксирајућег периода? Исто што и ја – подешавала програме, пратила корисничка упутства и читала чланке – учили смо да попуњавамо евиденције у СЕФ-у, као што је учио и овај што их је направио како да их постави.”

„Али, шта ако погрешим у јулу, а нису све ствари још разјашњене? Кажњаваће нас!”

Марица опет показала на екран на ком је отворен Закон о електронском фактурисању, па спусти текст на казнене одредбе и члан 18, те упери прстом на последњи став. Чита Цаца, па бојажљиво констатова: „Аха, није прекршај ако поправим евиденцију у којој сам погрешила пре покретања поступка контроле!”

Стојећи на вратима огласи се Милутин, још сањив: „Значи, да баталиш групе и одеш као човек на заслужени одмор. Ти као да си од јуче, па се чудиш што људи који живе од едуковања несигурних имају бомбастичне називе за семинаре. А кад отвориш програм, видиш да има свашта паметно што ће рећи, али ништа револуционарно због чега би ти пропустила одмор.”

Благоје весело залаја, срећан што чује Милутином глас.

Одлазећи у кухињу да кува кафу Милутин у ходу добади: „А баш бих волео да видим тог батицу што ће одмах у јулу да иде у контролу коришћења система који још није до краја наштелован. Одмах га закључај у канцеларију, а ја ћу ти послати Благоја да држи стражу док ти лепо све што ти није јасно нити је прецизирано у пропису не појасни. И Цацо, љубим те, купи неке нануле које мање лупају по степеништу, могло је срце да ми стане у сну од грмљавине твојих стопала.”

Ваша Маријана

ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ

СЕФ – Детаљи нове верзије 3.13.0: унапређење секције „Настанак ПДВ обавезе за издаваоца” и увођење обавезног поља „Датум смањења” у документ о смањењу	6
Увођење обавезног поља „Датум смањења” у документ о смањењу	6
Унапређење секције „Настанак ПДВ обавезе за издаваоца” у документу о повећању	7
Унапређење секције „Настанак ПДВ обавезе за издаваоца” у авансној фактури	8
Унапређење секције „Настанак ПДВ обавезе за издаваоца” у фактури за промет	9

РАЧУНОВОДСТВО

Рачуноводствено обухватање изградње објекта намењених продаји на тржишту	10
1 Рачуноводствено обухватање производње готових производа – делова објекта	10
1.1 Шта обухвата цена коштања готовог производа – објекта?	11
1.2 Књижење производње објекта на рачунима Контног плана	15
1.3 Билансирање на крају обрачунског периода	21
1.4 Свођење вредности залиха на нето оствариву вредност	22
2 Признавање прихода од продаје изграђеног објекта	23
2.1 Инвеститори који примењују пуне МСФИ	23
3 Остале специфичности у рачуноводству инвеститора	24
3.1 Признавање задржаних депозита за отклањање недостатака у гарантном року	24
3.2 Уговорне казне	25
3.3 Промена намене делова објекта изграђених за продају на тржишту	26
3.4 Пријем накнаде за резервацију непокретности или капаре (одустанице)	28
4 Размена непокретности између власника земљишта и инвеститора: земљиште за стан	34
4.1 Размена земљишта за делове непокретности у изградњи без доплате у новцу	35
4.2 Размена земљишта за делове непокретности у изградњи уз додатно плаћање у новцу	36
4.3 Плаћање извођачима радова у натури	37
Заједничка изградња објекта од стране инвеститора	42
1 Какав промет врши финансијер – обвезник ПДВ-а осталим инвеститорима?	44
2 Основица за обрачун ПДВ-а за промет који финансијер врши инвеститорима	45
2.1 Цена коштања изведених радова као основица за обрачун ПДВ-а за промет без накнаде који врши финансијер инвеститору	45
2.2 Тржишна вредност примљених добара као основица за обрачун ПДВ-а за промет који финансијер врши инвеститору	48
3 Када и инвеститор врши промет финансијеру?	55
3.1 Инвеститор је обвезник ПДВ-а који води књиге по систему двојног књиговодства	55
3.2 Инвеститор је физичко лице које није обвезник ПДВ-а	65
Физичко лице – обвезник ПДВ-а као инвеститор: вођење пословних књига, пореске пријаве, фискализација промета	67
1 Пословне књиге по систему простог књиговодства	68
1.1 Отварање пословних књига	69
1.2 Пословна књига ПК-1 – <i>Пословна књига прихода и расхода</i>	70
1.3 Пословна књига ПК-2 – <i>Књига основних средстава и ситног инвентара</i>	72
1.4 Пословна књига БУ – <i>Биланс успеха</i>	73
1.5 Пословна књига ГП – <i>Евиденција јединица производа</i>	74
1.6 Пример: Физичко лице – обвезник ПДВ-а гради стамбени објекат за тржиште	75
2 Физичко лице као обвезник ПДВ-а	84
2.1 Евидентирање у систему ПДВ-а	84
2.2 Рок за отпочињање ПДВ активности и стицање права на претходни порез	85

2.3	Право на одбитак претходног пореза по основу добара набављених пре евидентирања у систему ПДВ-а.....	86
3	Обавеза плаћања доприноса за физичко лице обвезника ПДВ-а	87
4	Подношење пореске пријаве ППДГ-1С.....	88
4.1	Аконтациона пореска пријава	88
4.2	Коначна пореска пријава за порески период.....	89
4.3	Пореска пријава приликом изласка из система ПДВ-а.....	89
5	Физичко лице – обвезник ПДВ-а као обвезник фискализације за промет на мало.....	90

ПОРЕЗИ

Правила за одређивање пореског дужника за промет из области грађевинарства: активност која се обавља, вредносни критеријум, главни и споредан промет.....		92
1	Шта су активности (промет добра односно услуга) из области грађевинарства?.....	92
2	Промет који се, у складу с чланом 25. Правилника о ПДВ-у, НЕ сматра прометом из области грађевинарства	93
3	Главни и споредни промет из области грађевинарства	94
3.1	Издавање рачуна у случају главне и споредне испоруке.....	96
4	Делимични промети (издавање грађевинских ситуација): вредносни критеријум и примена правила о главном и споредном промету	97
5	Споредни трошкови	99
6	Порески дужник за више појединачних промета добара односно услуга који се не сматрају споредним прометима.....	100

Сврставање активности у одређене делатности из сектора F – <i>Грађевинарство</i> Класификације делатности са мишљењима Министарства финансија.....		101
Област 41 – <i>Изградња зграда</i>		102
Грана 41.2 – Изградња стамбених и нестамбених зграда		102
Област 42 – <i>Изградња осталих грађевина</i>		103
Грана 42.1 – Изградња путева и железничких пруга.....		104
Грана 42.2 – Изградња цевовода, електричних и комуникационих водова		105
Грана 42.9 – Изградња осталих грађевина		106
Област 43 – <i>Специјализовани грађевински радови</i>		107
Грана 43.1 – Рушење и припремање градилишта.....		108
Грана 43.2 – Инсталациони радови у грађевинарству		109
Грана 43.3 – Завршни грађевинско-занатски радови.....		112
Грана 43.9 – Остали специфични грађевински радови.....		113
Промети који се НЕ сматрају прометом из области грађевинарства		115

ПДВ аспект набавки и промета инвеститора који гради објекте: порески дужник за набавке, опорезивање делова објеката које продаје, издавање рачуна		118
1	Инвеститор као порески дужник за промет из области грађевинарства који му врше извођачи радова.....	118
1.1	Интерни рачун	119
1.2	Датум настанка обавезе за обрачун ПДВ-а	119
1.3	Право на одбитак претходног пореза по основу интерно обрачунатог ПДВ-а	121
1.4	Исказивање података у обрасцу ПОПДВ.....	122
1.5	Електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у	123
1.6	Примери интерних рачуна и исказивања података у обрасцу ПОПДВ и евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у.....	123
2	Први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као промет опорезив ПДВ-ом	126
2.1	Када настаје пореска обавеза приликом промета неизграђеног објекта?	126
2.2	Пореска стопа по којој се опорезује промет објекта.....	128
3	Издавање рачуна за промет изграђених делова објекта	132
4	Накнада за резервацију стана.....	134

САДРЖАЈ

5 Пријем капаре (одустанице).....	135
6 Зарачунавање трошкова електричне енергије након продаје објекта (или дела објекта) новом власнику.....	136
7 Зарачунавање трошкова извођачима радова: рефундација или промет?.....	138
Промет који се (не)урачунава у укупан промет који се сагледава ради евидентирања у систему ПДВ-а по сили закона.....	140
1 Укупан промет у смислу Закона о ПДВ-у није исто што и укупан приход у рачуноводственом смислу.....	142
1.1 Различит моменат настанка промета у односу на моменат признавања прихода.....	142
1.2 Враћање добара са аспекта Закона о ПДВ-у и корекција прихода у смислу прописа из рачуноводства.....	143
1.3 Промет за који се сматра да је извршен у иностранству.....	143
1.4 Трансакције које се не сматрају прометом са аспекта Закона о ПДВ-у, а доводе до признавања прихода.....	143
1.5 По основу промета сталне имовине приход се признаје по нето принципу, док се основица за ПДВ утврђује у укупном износу.....	144
1.6 Комисиона продаја добара и промет на који се примењује посебан поступак опорезивања.....	144
1.7 Промет без накнаде који је опорезив ПДВ-ом, а по основу ког се не признаје приход.....	145
1.8 Измена пореске основице и корекција прихода.....	145
1.9 Исказивање накнаде за промет лиценци за које је рачун издат пре него што је промет извршен.....	146
1.10 Укупан промет за сврху одређивања статуса претежног извозника.....	146
1.11 Остали разлози неједнакости укупног прихода и укупног промета.....	146
2 Укупан промет није исто што и новчани промет преко текућег рачуна.....	147
Плаћања саветницима у вези са зајмовима од међународних финансијских институција (EBRD, IFC, итд.) са аспекта ПДВ-а.....	147
1 Утврђивање примаоца услуге правног и техничког саветовања.....	149
2 Утврђивање врсте услуге која је пружена зајмопримцу.....	150
3 Начин исправке грешака зајмопримца – обвезника ПДВ-а.....	151
3.1 Исправка грешке ако је зајмопримац грешком обрачунао дуговани порез, али није користио претходни порез.....	151
3.2 Исправка грешке ако је зајмопримац грешком обрачунао дуговани порез и користио претходни порез.....	152

ЗАРАДЕ

Порески третман накнаде штете у случају незаконитог престанка радног односа.....	153
1 Досуђивање и порески третман накнаде штете због незаконитог престанка радног односа у СУДСКОМ ПОСТУПКУ.....	153
1.1 Накнада штете у случају када запослени захтева да се врати на рад.....	153
1.2 Накнада штете у случају када се запослени не враћа на рад.....	158
2 Порески третман накнаде штете због незаконитог престанка радног односа закљученог у ВАНСУДСКОМ ПОСТУПКУ.....	160
2.1 Порески третман накнаде штете за изгубљену зараду која је договорена у ВАНСУДСКОМ поравнању – када се запослени ВРАЋА на рад.....	160
2.2 Порески третман накнаде штете за изгубљену зараду договорене у ВАНСУДСКОМ поравнању – када се запослени НЕ ВРАЋА на рад.....	162
3 Остале напомене.....	162
Опорезивање прихода од капитала.....	163
1 Опорезивање прихода од камате.....	163
1.1 Исплата камате физичким лицима – нерезидентима Србије.....	164
2 Опорезивање дивиденде и учешћа у добити.....	165
2.1 Исплата дивиденди физичким лицима – нерезидентима Србије.....	167
3 Опорезивање прихода од инвестиционе јединице отвореног инвестиционог фонда.....	168
4 Опорезивање прихода по основу власништва над инвестиционом јединицом алтернативног инвестиционог фонда.....	169

5 Оперезивање прихода од узимања из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника друштва за њихове приватне потребе и личну потрошњу	169
Оперезивање примања која остварују стечајни управници, судски вештаци, судије поротници и судски тумачи....	171
1 Основе и мерила за одређивање награде за рад и накнаде трошкова стечајних управника	172
1.1 Одредбе Закона о стечају	172
1.2 Основе и мерила за примања стечајних управника.....	172
2 Примања судских вештака	175
3 Примања судских тумача	176
4 Накнаде и награде судија поротника	177
5 Примери обрачуна пореских обавеза на примања која остварују стечајни управници, судски вештаци и тумачи и судије поротници	178
Оперезивање прихода физичких лица од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине	180
1 Предмет оперезивања	180
2 Порески обвезник.....	181
3 Пореска основица.....	182
3.1 Нормирани трошкови	182
3.2 Стварни трошкови	182
4 Пореске обавезе на приходе од ауторских и сродних права и права индустријске својине.....	183
4.1 Порез.....	183
4.2 Доприноси за социјално осигурање.....	184
4.3 Пријава на осигурање	185
5 Примери обрачуна пореза и доприноса на приходе од ауторских и сродних права и права индустријске својине	186
5.1 Примери обрачуна пореза и доприноса на приходе од ауторских накнада које се исплаћују РЕЗИДЕНТИМА.....	186
5.2 Примери обрачуна пореза и доприноса на приходе од ауторских накнада које се исплаћују НЕРЕЗИДЕНТИМА	189

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за јул и август 2025. године	191
Актуелни статистички подаци на дан 25. 6. 2025. године	196
1 Просечна месечна зарада по запосленом.....	196
2 Доприноси за социјално осигурање.....	196
2.1 Стопе доприноса	196
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	196
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	196
3 Минимална зарада	196
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	196
5 Индекс потрошачких цена	197
6 Законске камате	197
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	197
6.2 Годишња законска затезна камата	197
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	198

СЕФ – Детаљи нове верзије 3.13.0: унапређење секције „Настанак ПДВ обавезе за издаваоца” и увођење обавезног поља „Датум смањења” у документ о смањењу

На 8. јун 2025. године на службеној страници Министарства финансија efaktura.gov.rs објављено је обавештење да је ажурирање 3.13.0 доступно у ДЕМО-окружењу Система електронских фактура.

Промене и функционалности које су део ажурирања Система електронских фактура 3.13.0, а односе се на апликативни интерфејс, представљене су у наставку.

Увођење обавезног поља „Датум смањења” у документ о смањењу

Уведено је ново **обавезно** поље „Датум смањења”, независно од тога да ли се документ о смањењу односи на појединачну фактуру, фактуре у периоду или на појединачну авансну фактуру.

Документ о смањењу се односи на

- Појединачна фактура
- Појединачна фактура
- Фактуре у периоду
- Појединачна авансна фактура

Датум смањења *

10.06.2025

Иницијална вредност поља „Датум смањења” **приликом креирања документа о смањењу поставља се на тренутни датум** приликом креирања документа о смањењу, мада корисници могу да одаберу било који датум из прошлости.

Подсећамо на то да је, у складу с чланом 14. став 1. тачка 3) Правилника о електронском фактурисању, почев од пореских периода који, у складу са Законом о ПДВ-у, **почињу 1. јула 2025.** године, обавезан елемент електронске фактуре типа *документ о смањењу* **датум смањења** и датум издавања документа о смањењу.

Такође, измењен је редослед појмова у листи „Документ о смањењу односи се на”, тако да је сада редослед:

- „Појединачна фактура”,
- „Фактуре у периоду” и
- „Појединачна авансна фактура”.

Корисник може да веже документ о смањењу за појединачне фактуре или авансне фактуре тако што у пољу „Документ о смањењу односи се на” бира вредност „Појединачна фактура”, односно „Појединачна авансна фактура”, а затим у пољу „Изворна фактура” почиње да уноси број изворне фактуре или авансне фактуре. Уношењем три карактера систем ће понудити бројеве фактура из система, а затим корисник бира жељене фактуре. Одабрана изворна фактура биће приказана у форми. Корисник може да унесе неограничен број појединачних изворних фактура.

Уколико се документ о смањењу односи на фактуру издату у претходном периоду, пре коришћења система Е-фактура потребно је до корисник одабере опцију „Документ о смањењу односи се на фактуре које нису регистроване у Е-фактури”, па да затим у поље „Изворна фактура” унесе број изворне фактуре, као и да на крају одабиром опције „Додај изворну фактуру” изврши коначан унос изворне фактуре.

Корисник такође може да унесе документ о смањењу на период. У том случају у пољу „Документ о смањењу односи се на” бира вредност „Фактуре у периоду”, а затим у пољима „Период од” и „Период до” дефинише почетак и крај периода.

Напомена: Уколико корисник креира „Документ о смањењу” који је везан за изворну фактуру, регистровану у Централном регистру фактура (даље: ЦРФ), систем е-Фактура неће извршити измену

У таквом случају у авансној фактури исказују се подаци о основици (НЕМА ПДВ-а за издаваоца), што имплицира да се бирају пореске категорије:

- AE20 – обрнуто обрачунавање ПДВ-а по стопи од 20%;
- AE10 – обрнуто обрачунавање ПДВ-а по стопи од 10%;
- Z – пореско ослобођење с правом на одбитак претходног пореза;
- E – пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза;
- R – изузимање од ПДВ-а;
- O – није предмет опорезивања ПДВ-ом.

Неопходно је подсетити на то да је, на нивоу ставке, приликом креирања авансне фактуре корисник дужан да у поља „Назив” и „Опис” унесе основ авансне уплате. Јединица мере авансне уплате увек је комад, а количина је увек 1 (један). У случају када је унета пореска категорија N, количина је увек -1 (минус један).

Унапређење секције „Настанак ПДВ обавезе за издаваоца” у фактури за промет

Промењен је назив лабеле везане за настанак ПДВ обавезе и гласи „Настанак ПДВ обавезе за издаваоца”. Уведена су два радио-дугмета „ПДВ се обрачунава” и „Не настаје обавеза обрачуна ПДВ”. Омогућено је да може да се одабере само једно радио-дугме.

Настанак ПДВ обавезе за издаваоца

☒ ПДВ се обрачунава ☐ Не настаје обавеза обрачуна ПДВ

Опцију „Не настаје обавеза обрачуна ПДВ” бира издавалац фактуре у случају када за издаваоца не настаје обавеза обрачуна ПДВ-а јер је нпр. реч о:

- промету за који издавалац није порески дужник,
- промету за који је прописано пореско ослобођење и др.

Предефинисано поље приликом формирања фактуре је „ПДВ се обрачунава”. У том случају

у фактури за промет исказују се подаци о основици и ПДВ-у, што имплицира да се бира пореска категорија:

- S20 – стандардно обрачунавање ПДВ-а по стопи од 20%;
- S10 – стандардно обрачунавање ПДВ-а по стопи од 10%.

Приликом промета за који издавалац фактуре обрачунава ПДВ предефинисана вредност у лабели „Датум промета” јесте „Датум промета”, што је и најчешћи случај у ком настаје ПДВ обавеза за издаваоца.

Настанак ПДВ обавезе за издаваоца

☒ ПДВ се обрачунава ☐ Не настаје обавеза обрачуна ПДВ

Датум промета

Датум промета

Члан 16. Тачка 2а) ЗПДВ

Члан 36а ЗПДВ

Уколико се фактура издаје за промет по ком за издаваоца НЕ настаје ПДВ обавеза, он ће бирати опцију „Не настаје обавеза обрачуна ПДВ”. У таквом случају у фактури за промет исказују се подаци о основици (НЕМА ПДВ-а за издаваоца), што имплицира да се бирају пореске категорије:

- AE20 – обрнуто обрачунавање ПДВ-а по стопи од 20%;
- AE10 – обрнуто обрачунавање ПДВ-а по стопи од 10%;
- Z – пореско ослобођење с правом на одбитак претходног пореза;
- E – пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза;
- R – изузимање од ПДВ-а;
- O – није предмет опорезивања ПДВ-ом.

Измењене су реченице које стоје у ПДФ приказу фактуре везане за опције из падајуће листе:

- Датум промета – дан настанка ПДВ обавезе је датум промета.
- Члан 16. тачка 2а) ЗПДВ – дан настанка ПДВ обавезе је датум издавања рачуна у складу с чланом 16. тачка 2а) ЗПДВ.
- Члан 36а ЗПДВ – дан настанка ПДВ обавезе је датум наплате, односно други датум у складу с чланом 36а ЗПДВ.

Рачуноводствено обухватање изградње објекта намењених продаји на тржишту

Основна тема овог чланка је начин на који инвеститори у својим пословним књигама евидентирају изградњу објекта намењених продаји на тржишту у складу с рачуноводственим прописима. Посебно су истакнуте и специфичне трансакције, као што је набавка земљишта на ком ће се градити објекат, рушење старог објекта на чијем месту се гради нови објекат, признавање задржаних депозита, уговорних казни, промена намене делова објекта саграђених са иницијалном наменом продаје на тржишту, као и послови размене непокретности између власника земљишта и инвеститора (земљиште за стан), односно размене промета добара/услуга који врше извођачи радова за део новоизграђене непокретности.

Како изградња објекта, а потом и продаја истог (односно његових делова) има и ПДВ аспект, у продужетку су додатно појашњене обавезе инвеститора – пореског дужника за промет из области грађевинарства коју му врше извођачи радова, као и његове обавезе по основу продаје објекта. У склопу тих појашњења незаобилазно је представити и обавезе у вези са електронским евидентирањем ПДВ-а у Систему електронских фактура (даље: СЕФ).

1 Рачуноводствено обухватање производње готових производа – делова објекта

Рачуноводствено евидентирање и вредновање улагања у изградњу објекта који се граде ради продаје на тржишту у пословним књигама инвеститора врши се у складу са:

- МРС 2 – Залихе, односно
- одељком 13 МСФИ за МСП („Сл. гласник РС” бр. 83/2018), односно
- чланом 26. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима

микро и других правних лица („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: Правилник за микро и друга правна лица).

Не постоје значајне разлике између наведених оквира финансијског извештавања када је у питању почетно признавање и накнадно вредновање залиха недовршене производње и готових производа, сем у погледу могућности капитализовања трошкова позајмљивања, што је посебно појашњено у чланку „Капитализација трошкова позајмљивања”, објављеном у броју 7–8/2024 часописа.

Према члану 2. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС” бр. 72/2009... и 62/2023 – даље: ЗПИ) инвеститор је лице за чије потребе се гради објекат и на чије име гласи грађевинска дозвола.

Имајући у виду да инвеститор (правно лице или предузетник) производи, односно гради објекте за тржиште, при чему се јављају залихе недовршене производње готових производа, постоји обавеза евидентирања изградње објекта у пословним књигама инвеститора преко класе 9, односно погонског обрачуна, тако да се изграђен објекат признаје као готов производ након завршеног производног процеса. Наиме, према члану 66. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 – даље: Правилник о Контном оквиру), правна лица и предузетници који обављају производну делатност у класи 9 обавезно воде основне рачуне 900, 902, групе рачуна 95 и 96 и рачуне 980, 982 и 983, док остале рачуне предвиђене у класи 9 воде у складу са својим потребама и начином обрачуна трошкова и учинака.

С обзиром на то да се у улози инвеститора може наћи и физичко лице – обвезник ПДВ-а који пословне књиге води по систему простог књиговодства, тој теми посвећен је посебан чланак у овом броју часописа.

О начину затварања поменутог износа извођач радова и инвеститор треба да се договоре, за шта постоји више могућности, као што су на пример:

- плаћањем од стране извођача радова (по ком основу би књижење код извођача радова требало да се спроведе ставом 449/241, а код инвеститора ставом 241/218);
- новом испоруком добара или услуга од стране извођача радова, по којој би настало потраживање

од инвеститора / обавеза према извођачу радова, које би се компензовале том постојећом обавезом коју извођач радова има према инвеститору (односно потраживањем које инвеститор има од извођача радова);

- отписом потраживања, односно опростом дуговања (по ком основу би инвеститор књижење спровео ставом 576/218, а извођач радова ставом 449/677 и др.).

ПС

Маријана Жиравец Младеновић

Заједничка изградња објекта од стране инвеститора

Изградњу грађевинских објеката у којој учествује више лица (правних и/или физичких) могуће је организovati и уговорити на више начина.

Правна природа уговора **одређује се у складу с њиховом суштином, а не у складу с називом уговора**. То је битно зато што уговорне стране често уговором декларишу нешто на другачији начин од онога што у суштини јесте (у складу с позитивним прописима или чињеницама које се, с пореског аспекта, цене према својој економској суштини). Тако нпр. све уговорне стране у уговору названом уговор о суинвестирању или уговор о заједничком улагању и сл. могу да се декларишу као инвеститори, иако је у складу с прописима којима се уређује област планирања и изградње само једна од уговорних страна инвеститор, па у том случају и уговор мора тако да се тумачи и да се само та страна сматра инвеститором. То је веома битно за одређивање карактера промета добара и услуга који врше уговорне стране, а у складу с тим и пореског третмана тог промета.

Област заједничког грађења сврстава се у ред најкомплекснијих из угла примене пореских прописа и утврђивања пореских обавеза, као и због тога што у пракси постоји велики број модалитета таквих уговора које уговорне стране закључују пре-

ма својим захтевима и намерама, а све у складу са слободом уговарања.

Међутим, као што је већ истакнуто, пореске обавезе утврђују се у складу с пореским прописима и не могу да се мењају уговорима. Из детаљне анализе уговора и радњи које уговорне стране предузимају у циљу његове реализације долази се до информација о чињеничном стању у конкретном случају, на основу ког се утврђују пореске обавезе учесника у конкретном послу, као и рачуноводствено обухватање насталих пословних промена.

Другим речима, не постоји неки „поједностављени”, генерално примењив рецепт за порески третман и рачуноводствено обухватање пословних промена, с обзиром на варијетет модалитета наведених уговора, али у овом тексту настојимо да сагледамо пореско-рачуноводствену логику која онда сходно може да се примени и у конкретним околностима конкретних уговора.

Предмет разматрања у овом тексту су уговори (независно од њиховог назива) чије су основне карактеристике следеће:

- Уговор закључује више власника појединих мањих непокретности, односно мањих земљишних парцела или старих објеката који се руше и спајају у једну већу целину, у циљу изградње једног или

значаја за постојање пореске обавезе. С тим у вези, мишљења смо да као доказно средство, у погледу утврђивања надавне цене непокретности коју је обвезник сам изградио, може да се користи налаз и мишљење вештака грађевинске струке.

Надавна цена за потребе утврђивања капиталног добитка/губитка по основу продаје делова објекта које је инвеститор стекао у размену за земљиште (које је пренео финансијеру по уговору) утврђивала би се као тржишна цена пренесеног земљишта, што је став који је Министарство финансија заузело у Мишљењу бр. 011-00-39/2017-04 од 30. 3. 2017. године:

У циљу утврђивања надавне цене непокретности, конкретно стана и гараже који припадају физичком лицу које је као један од инвеститора (суинвеститор) у циљу изградње новој објекта уложило право коришћења на земљишту на којем је у његовом власништву био грађевински објект који је срушен ради изградње новој грађевинској објекта, треба узети цену по којој је то физичко лице стекло стан и гаражу, а која одговара тржишној вредности земљишта (на којем је био објект у његовом власништву, који је срушен ради изградње новој објекта).

ПС

Маријана Жиравац Младеновић

Физичко лице – обвезник ПДВ-а као инвеститор: вођење пословних књига, пореске пријаве, фискализација промета

Физичка лица – обвезници ПДВ-а који се баве инвестирањем у грађевинарству и закупом непокретности уласком у систем ПДВ-а постају аутоматски обвезници пореза на приход од самосталне делатности, независно од тога да ли региструју обављање делатности у АПР-у. С обзиром на то да је прописана обавеза пријављивања обављања делатности Пореској управи, а да не постоји обавеза регистрација у АПР-у, може се рећи да поменута лица обављају пријављену, а нерегистровану делатност.

Према одредбама члана 32. став 4. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/01... и 19/2025 – даље: **ЗПДГ**) обвезником пореза на приход од самосталне делатности сматра се и физичко лице које је обвезник пореза на додату вредност у складу са Законом о порезу на додату вредност, као и свако друго физичко лице које обавља делатност, независно од тога да ли је та делатност регистрована, при чему порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит (даље: **предузетник друго лице**).

Предузетник друго лице дужан је да води пословне књиге по систему простог књиговодства у складу с чланом 43. став 3. ЗПДГ.

У складу с чланом 33. став 2. ЗПДГ за предузетнике друга лица опорезива добит утврђује се у пореском билансу на обрасцу ПБ 2, усклађивањем добити исказане у билансу успеха, сачињеном у складу с Правилником о пословним књигама и исказивању финансијског резултата по систему простог књиговодства („Сл. гласник РС” бр. 140/041 – даље: **Правилник**), који је донет у складу с чланом 49. ЗПДГ. Пореску пријаву за утврђивање пореза на приходе од самосталне делатности подноси на обрасцу ППДГ-1С, с тим што додатна појашњења те обавезе поменутог пореског обвезника садржи 4. поглавље овог чланка.

Пословне књиге по систему простог књиговодства усмерене су пре свега на утврђивање пословног резултата обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, односно прихода и расхода, тако да се у њима обезбеђују подаци о приходима,

С обзиром на то да је обвезник фискализације сваки обвезник пореза на приходе од самосталне делатности, значи да је физичко лице – обвезник ПДВ-а, као обвезник пореза на приходе од самосталних делатности (из члана 32. став 4. ЗПДГ), у обавези да преко електронског фискалног уређаја евидентира и авансне уплате од физичких лица којима продаје станове, као и промет станова који врши тим лицима.

Међутим, уколико промет делова објекта врши правним лицима или предузетницима или дру-

гим физичким лицима – обвезницима ПДВ-а (дакле, обвезницима по Закону о порезу на добит правних лица и обвезницима пореза на приходе од самосталне делатности у складу са Законом о порезу на доходак грађана), такав промет није предмет фискализације будући да поменути обвезник њима не врши промет добара из мало-продајног објекта. Тим купцима предузетник друго лице издаје електронску фактуру како по основу примљених аванса тако и по основу извршеног промета.

ПС

ИНГ-ПРО

Правила за одређивање пореског дужника за промет из области грађевинарства: активност која се обавља, вредносни критеријум, главни и споредан промет

Промет добара и услуга из области грађевинарства представља једну од најкомплекснијих области у домену опорезивања ПДВ-ом. Делатност грађевинарства сама по себи је комплексна и нормативно детаљно уређена област, која захтева прилично широка знања и искуства из различитих области.

У пракси се често јављају недоумице како исправно поступити приликом одређивања пореског дужника у области грађевинарства јер, и поред тога што је Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 94/2024 – даље: Закон о ПДВ-у), Правилником о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021... и 107/2024 – даље: Правилник о ПДВ-у) и мишљењима које је до сада издало Министарство финансија прилично детаљно регулисана наведена област, сваки пројекат у мањој или већој мери има одређене специфичности које могу да утичу и на правилну примену правила у области опорезивања ПДВ-ом.

Да би се одређени промет сврстао у промет добара односно услуга из области грађевинарства за који је порески дужник прималац – обвезник ПДВ-а или лице из члана 9. став 1. Закона о ПДВ-у, у складу са Законом о ПДВ-у и Правилником о ПДВ-у, потребно је да буду испуњени следећи услови:

- 1)** промет врши обвезник ПДВ-а другом обвезнику ПДВ-а, односно лицу из члана 9. став 1. Закона о ПДВ-у;
- 2)** вредност промета је већа од 500.000 без ПДВ-а;
- 3)** у питању је промет добара из члана 4. став 1. тачка 6) Закона о ПДВ-у, односно промет услуга из члана 5. став 1. и став 3. тачка 3) Закона о ПДВ-у;
- 4)** конкретна добра и услуге нису обухваћени чланом 25. став 1. Правилника о ПДВ-у, нити представљају споредан промет уз главни промет који се не сматра прометом из области грађевинарства;
- 5)** промет се сврстава у одређене активности наведене у члану 24. став 1. Правилника о ПДВ-у, од-

носно реч је о споредном промету који се врши уз главни промет добара и услуга, који јесте из области грађевинарства.

1 Шта су активности (промет добра односно услуга) из области грађевинарства?

У складу с чланом 24. став 1. Правилника о ПДВ-у, добрима и услугама из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона, сматрају се добра и услуге чији се промет врши у складу с чланом 4. став 1. и став 3. тачка 6) и чланом 5. став 1. и став 3. тачка 3) Закона, у оквиру обављања делатности из следећих група Класификације делатности које су прописане Уредбом о класификацији делатности („Сл. гласник РС” бр. 54/10), у вредности већој од 500.000 динара без ПДВ-а:

- 1)** 41.20 – Изградња стамбених и нестамбених зграда;
- 2)** 42.11 – Изградња путева и ауто-путева;
- 3)** 42.12 – Изградња железничких пруга и подземних железница;
- 4)** 42.13 – Изградња мостова и тунела;
- 5)** 42.21 – Изградња ценовода;
- 6)** 42.22 – Изградња електричних и телекомуникационих водова;
- 7)** 42.91 – Изградња хидротехничких објеката;
- 8)** 42.99 – Изградња осталих непоменутих грађевина;
- 9)** 43.11 – Рушење објеката;
- 10)** 43.12 – Припрема градилишта;
- 11)** 43.21 – Постављање електричних инсталација;
- 12)** 43.22 – Постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система;
- 13)** 43.29 – Остали инсталациони радови у грађевинарству;
- 14)** 43.31 – Малтерисање;
- 15)** 43.32 – Уградња столарије;

објекат, при чему га је ангажовао и да му (пored осталих уговорених радова) пружи геодетске услуге у току грађења, онда се промет геодетских услуга сматра споредним прометом услуга уз промет добара из области грађевинарства (испорука грађевинског објекта), и то независно од тога да ли је геодетске услуге у физичком смислу извршио извођач или треће лице – подизвођач.

У претходно наведеном смислу карактер споредног промета има и израда елабората геодетских радова за изведени објекат, који се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе у складу с чланом 158. став 5. Закона о планирању и изградњи.

Поред наведеног, у пракси је уобичајен сценарио да наручилац није ангажовао извођача да за његов рачун обави геодетске активности, већ је извођачу за потребе извођења грађевинских радова, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у (на пример, радови на изградњи саобраћајнице), било потребно да се обаве и геодетске активности. У том циљу извођач је ангажовао треће лице да за његов рачун обави те активности. У том случају зарачунавање трошкова геодетских услуга од стране извођача наручиоцу нема карактер засебног промета већ је реч о зарачунавању споредних трошкова уз промет из области грађевинарства који извођач врши наручиоцу.

6 Порески дужник за више појединачних промета добара односно услуга који се не сматрају споредним прометима

Извођач радова свакако може да буде ангажован за промет већег броја добара односно услуга који су

међусобно независни, па се тако одређује и њихов порески третман.

У ситуацији када извођач врши већи број појединачних промета добара или услуга, учешће вредности сваког од наведених промета у укупној вредности радова не одређује карактер главног и споредног промета. Сваки појединачни промет сагледава се независно и тако се одређује и порески дужник за сваки од њих.

Пример 2: Извођач радова врши два независна промета, од којих је један из области грађевинарства, а други није

Извођач радова врши испоруку са уградњом столарије (прозора и врата) наручиоцу посла, при чему је вредност посла 1.000.000 динара. Поред тога, истом наручиоцу посла врши испоруку са уградњом уградног намештаја.

Према нашем мишљењу, ради се о два независна промета, па је порески дужник:

- за испоруку са уградњом столарије наручилац радова, а
- за испоруку са уградњом намештаја извођач радова.

Извођач радова може да изда један рачун у ком ће за испоруку са уградњом намештаја исказати ПДВ (та ставка је у е-фактури исказана уз пореску категорију S20), док ће за испоруку са уградњом столарије ставка у е-фактури бити исказана уз пореску категорију AE20 и са шифром основа PDV-RS-10-2-3.

ПС

Сврставање активности у одређене делатности из сектора F – *Грађевинарство* Класификације делатности са мишљењима Министарства финансија

У складу с чланом 24. став 1. Правилника о ПДВ-у, добрима и услугама из области грађевинарства, у смислу члана 10. став 2. тачка 3) Закона, сматрају се добра и услуге чији се промет врши у складу с чланом 4. став 1. и став 3. тачка 6) и чланом 5. став 1. и став 3. тачка 3) Закона, у оквиру обављања делатности из следећих група Класификације делатности које су **прописане Уредбом о класификацији делатности** („Сл. гласник РС” бр. 54/10), у вредности већој од 500.000 динара без ПДВ-а:

- 1) 41.20 – Изградња стамбених и нестамбених зграда;
- 2) 42.11 – Изградња путева и ауто-путева;
- 3) 42.12 – Изградња железничких пруга и подземних железница;
- 4) 42.13 – Изградња мостова и тунела;
- 5) 42.21 – Изградња цевовода;
- 6) 42.22 – Изградња електричних и телекомуникационих водова;
- 7) 42.91 – Изградња хидротехничких објеката;
- 8) 42.99 – Изградња осталих непоменутих грађевина;
- 9) 43.11 – Рушење објеката;
- 10) 43.12 – Припрема градилишта;
- 11) 43.21 – Постављање електричних инсталација;
- 12) 43.22 – Постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система;
- 13) 43.29 – Остали инсталациони радови у грађевинарству;
- 14) 43.31 – Малтерисање;
- 15) 43.32 – Уградња столарије;
- 16) 43.33 – Постављање подних и зидних облога;
- 17) 43.34 – Бојење и застакљивање;
- 18) 43.91 – Кровни радови;
- 19) 43.99 – Остали непоменути специфични грађевински радови.

У наставку следе описи предметних делатности (као преглед активности) из Уредбе о класификацији делатности, уз које су наведена мишљења

Министарства финансија којима су конкретни промети одређени као промет из области грађевинарства, као и мишљења истог министарства у којима су конкретни промети дефинисани као промети добара или услуга који се не сматрају прометом из области грађевинарства (та мишљења обједињена су у последњем поглављу чланка).

У складу са Уредбом о класификацији делатности сектор F – *Грађевинарство* обухвата опште и специјализоване грађевинске радове на зградама и осталим грађевинама. Обухваћени су новоградња, поправке, доградња и адаптација, постављање монтажних зграда или објеката на градилишту, као и грађевине привременог карактера.

Опште грађевинарство представља изградњу комплетних стамбених и пословних зграда, продавница и других јавних зграда, помоћних и пољопривредних зграда и сл., или пак изградњу осталих грађевина, као што су ауто-путеви, улице, мостови, тунели, железничке пруге, аеродроми, пристаништа и други приобални објекти, системи за наводњавање, канализациони системи, индустријски објекти, цевоводи и електрични водови, спортски објекти итд. Такви послови могу да се обављају за сопствени или за туђ рачун. Део радова, а понекад и целокупне радове могу да обављају подизвођачи. Ту се сврстава јединица којој је поверена целокупна одговорност за грађевински пројекат.

Исти сектор обухвата и поправку зграда и осталих грађевина.

У наведени сектор сврстани су:

- целокупна изградња зграда (област 41),
- целокупни радови на изградњи осталих грађевина (област 42), као и
- специјализоване грађевинске активности, и то само ако се изводе као део грађевинског процеса (област 43).

Промет који се НЕ СМАТРА прометом из области грађевинарства	
Број и датум мишљења МФ	Опис
011-00-766/2016-04 од 9. 11. 2016.	Испорука делова система за чије је функционисање потребна електрична инсталација без уградње (нпр. сензори, опрема за видео-надзор, интерфони и др.). Испорука сензора за чије функционисање није потребна електрична инсталација. Испорука рачунарске опреме и апликативних софтвера који се користе за управљање објектима, односно опремом у објектима
413-00-48/2016-04 од 10. 10. 2016.	Испорука опреме – пумпе за воду у оквиру црпне станице, при чему се пумпа за воду поставља на бетонски плато (причвршћује), што значи да предметна опрема није инкорпорисана у објект (може да се премешта с места на место без оштећења његове суштине)
413-00-164/2016-04 од 25. 7. 2016.	Испорука опреме за површински коп без уградње
413-00-00157/2016-04 од 15. 6. 2016.	Испорука радне платформе (платформе за рад на крову тролејбуса) са монтажом, при чему монтажа подразумева спајање одређених делова (елемената) конкретног добра
430-00-208/2016-04 од 1. 6. 2016.	Постављање привремених електричних инсталација за потребе фестивала (у конкретном случају за „EXIT“ фестивал у Новом Саду)
430-00-128/2016-04 од 20. 4. 2016.	Истовар палетираних добара (нпр. грађевинског материјала), истовар и подизање тих добара телескопским виљушкарим на више спратове зграде, као и услуге утовара шута на камион с превозом до градске депоније
011-00-00373/2016-04 од 4. 4. 2016.	Услуге антикорозивне заштите металних стубова јавне расвете
430-00-500/2015-04 од 4. 4. 2016.	Испорука електричне опреме без уградње
430-00-22/2016-04 од 29. 3. 2016.	Промет који се односи на одржавање јавне расвете и репарацију електростубова
430-00-00009/2016-04 од 29. 3. 2016.	Испорука хидрауличне маказасте лифт платформе за превоз терета без пратиоца, са монтажом, при чему монтажа подразумева спајање одређених делова (елемената) конкретног добра
430-00-115/2016-04 од 25. 3. 2016.	Промет бетона, односно промет бетона с превозом и пумпањем
430-00-554/2016-04 од 5. 2. 2016.	Испорука са монтажом, односно монтажа опреме за силос која није саставни део објекта – силоса, као ни делова те опреме. Промет који се врши у оквиру сервисирања, односно поправке опреме за силос, независно од тога да ли је реч о опреми која јесте или није саставни део објекта – силоса
430-00-570/2015-04 од 21. 1. 2016.	Сервисирање лифтова (независно од врсте лифта), отклањање кварова и хаварија, укључујући и хитно интервенисање у случају заглављивања лифта, у оквиру којих се врши замена резервних делова
430-00-569/2015-04 од 18. 1. 2016.	Одржавања и поправке лифтова – платформи за инвалиде
011-00-1278/2015-04 од 18. 1. 2016.	Испорука и монтажа бетонских плутајућих понтона који се користе за опремање марина, пристаништа, кућице на води
413-00-257/2015-04 од 12. 1. 2016.	Уградња шилака за заштиту од птица на крововима, терасама, климама, гелендерима и другим местима и мрежа за заштиту од птица на зградама, терасама и другим местима
011-00-1539/2015-04 од 11. 1. 2016.	Испорука челичних елемената и склопова без монтаже
430-00-522/2015-04 од 21. 12. 2015.	Испорука намештаја који се не уграђује, и то: библиотека, гардеробера и других ормара, радијатор маске, полица за књиге, пултова, кревета, столова, столица, фотеља, двоседа, трпеза, витрина, комода и др. Министарство финансија напомиње да, ако се уз промет наведених добара, врши и услуга монтаже, која подразумева спајање одређених делова конкретног комада намештаја, примера ради плоче трпезаријског стола и ногара, услуга монтаже сматра се споредном услугом, што значи да је извршен само промет добра – трпезаријског стола
413-00-216/2015-04 од 15. 12. 2015.	Испорука са превозом и постављањем, односно причвршћивањем за бетон (без уградње) дечјих реквизита, рустик гарнитура, ђубријера, жардињера
430-00-495/2015-04 од 9. 12. 2015.	Испорука билборда са уградњом на постојећој згради
011-00-1322/2015- 04 од 3. 12. 2015.	Испорука мернорегулационих станица (гасне станице које представљају делове гасовода, којима се регулише излазни притисак и мери количина, одн. проток гаса) тако што их причвршћује за бетонски плато испод којег је гасовод, док повезивање на гасовод мерно-регулационих станица врши треће лице
011-00-1258/2015-04 од 16. 11. 2015.	Одржавање саобраћајне електричне сигнализације (семафори, светлећи знаци и др.)

ПДВ аспект набавки и промета инвеститора који гради објекте: порески дужник за набавке, опорезивање делова објекта које продаје, издавање рачуна

Инвеститори – обвезници ПДВ-а који граде објекте (било ради продаје на тржишту било за сопствене потребе) за потребе изградње објекта ангажују извођаче радова – обвезнике ПДВ-а, тако да се за промет добара или услуга из области грађевинарства у вредности вишој од 500.000 динара, који им обављају ти извођачи радова, сматрају пореским дужницима у складу с чланом 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у. Наведеној теми, из угла обавеза које пореском дужнику налажу прописи из области ПДВ-а и електронског фактурисања, као и права на одбитак претходног пореза, посвећено је поглавље 1 овог чланка.

У другом поглављу чланка дефинисан је настапак пореске обавезе, односно време када се сматра да је извршен промет у случају продаје делова објекта у изградњи, као и пореска стопа коју инвеститори примењују приликом опорезивања преноса права располагања на појединим деловима изграђеног објекта.

Треће поглавље чланка тиче се правила за издавање рачуна које инвеститори издају за промет изграђених делова објекта.

Последња четири поглавља чланка посвећена су неким специфичним ситуацијама с којима се инвеститори сусрећу у пракси, а то су:

- наплата накнаде за резервацију стана (или других делова објекта који се гради);
- пријем капаре (одустанице);
- зарачунавање трошкова електричне енергије након продаје објекта (или дела објекта) новом власнику непокретности;
- зарачунавање трошкова који настају на градилишту извођачима радова.

1 Инвеститор као порески дужник за промет из области грађевинарства који му врше извођачи радова

У току грађења инвеститору – обвезнику ПДВ-а разни добављачи (извођачи радова) врше промете добара или услуга који су у вези са изградњом објекта, а када је у питању промет из области грађевинарства, инвеститор ће бити порески дужник за промете које му у вредности вишој од 500.000 динара врше други обвезници ПДВ-а.

Посебан чланак у овом броју часописа садржи појашњења правила за одређивање пореског дужника када је реч о промету из области грађевинарства.

У овом поглављу акценат је на следећим темама које су од важности за инвеститора:

- обавеза сачињавања интерног рачуна и његова садржина;
- исправно дефинисање датума настанка пореске обавезе;
- одређивање пореског периода у ком инвеститор има право на одбитак претходног пореза по основу интерног рачуна;
- правила исказивања података у обрасцу ПОПДВ;
- обавезе по питању исказивања података у СЕФ-у.

На крају овог поглавља приказани су и примери интерних рачуна и исказивања података по њима у ПОПДВ обрасцу и евиденцијама у СЕФ-у.

се односи на рефундацију трошкова, што зависи од уговорног односа учесника у извођача. Наиме, **ако је обвезник ПДВ-а – инвеститор уговором преузео обавезу да ће за потребе обвезника ПДВ-а – извођача обезбедити коришћење мобилних телефона на традицију, као и да ће обвезнику ПДВ-а – извођачу пружити услугу обезбеђења његове имовине која се налази на традицију, његово коришћење дела трошкова по основу наведеног сматра се коришћењем накнаде за пружање услуга, што значи да у том случају постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а. Уколико не постоји наведена уговорна обавеза, предметно коришћење сматра се коришћењем које се односи на рефундацију трошкова, па по том основу не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а.**

Поред тога напомињемо, чињеница да ће обвезник ПДВ-а – инвеститор и обвезник ПДВ-а – извођач извршити компензацију (предијање) својих коришћења нема утицај на утврђивање основнице за обрачунавање ПДВ-а за наведене пружање.

Другим речима:

- ако уговором није дефинисано да је инвеститор у обавези да обезбеди наведене услуге, ради се о рефундацији трошкова, а
- ако је инвеститор уговором преузео обавезу да ће за потребе извођача радова обезбедити неке

услуге, инвеститор врши промет извођачима радова, који је опорезив ПДВ-ом.

Уколико је реч о потраживању од извођача радова по основу рефундације трошкова, а како није у питању промет, не издаје се рачун. Инвеститор може (није у обавези) да изда е-фактуру извођачу радова, при чему је издаје уз коришћење пореске категорије ОЕ и са шифром основа PDV-RS-3NP-остало. По основу рачуна који гласе на инвеститора, по којима он захтева рефундирање трошкова од извођача радова, инвеститор у пословним књигама не исказује ни расходе (по примљеним рачунима добављача конкретних услуга) ни приходе по основу захтева за рефундацију. Наиме, полазећи од тога да је економска суштина да трошкове прави извођач радова, од којег се одмах и потражује наведени износ, по основу рачуна добављача евидентира се потраживање од извођача радова, које се затвара уплатом по захтеву за рефундацију. За те потребе може да се користи рачун 228 – *Остала крајкорочна коришћења*.

Из угла извођача радова, суштина је у томе да предметна трансакција (било да је у питању рефундација трошкова инвеститору било промет који инвеститор врши извођачу радова) не утиче на основицу промета који извођач радова врши инвеститору.

ПС

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ“, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у сваком пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца“, „Календар правних аката“ и „Регистар прописа“.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Промет који се (не)урачунава у укупан промет који се сагледава ради евидентирања у систему ПДВ-а по сили закона

Укупан промет је основ за одређивање статуса обвезника ПДВ-а и значајно одређује пореске обавезе привредних субјеката. Привредни субјект по основу обављања делатности може да стекне статус обвезника ПДВ-а добровољно или по сили закона, односно на основу висине оствареног промета у претходних 12 месеци.

Одредбом члана 33. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 94/24 – даље: Закон о ПДВ-у) прописано је да се малим обвезником, у смислу тог закона, сматра лице које врши промет добара и услуга на територији Републике и/или у иностранству, чији укупан промет добара и услуга у претходних 12 месеци није већи од 8.000.000 динара, односно које при отпочињању обављања делатности процењује да у наредних 12 месеци неће остварити укупан промет већи од 8.000.000 динара.

Према ставу 6. члана 33. Закона о ПДВ-у, укупним прометом из става 1. поменутог члана сматра се промет добара и услуга из члана 28. став 1. т. 1) и 2) тог закона, осим промета опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности, за које наплаћује накнаду (даље: укупан промет).

Сагласно одредби члана 38. став 1. Закона о ПДВ-у, обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара дужан је да најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу, али и да, почев од дана који следи након дана када је остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара, испуњава и друге обавезе предвиђене Законом о ПДВ-у (да обрачунава и плаћа ПДВ, издаје рачуне, води евиденцију и др.). Наиме, улазак у систем ПДВ у Републици Србији зависи, између осталог, од оствареног укупног промета у претходних 12 месеци.

Укупним прометом за сврху евидентирања у систему ПДВ-а сматра се:

- промет добара и услуга за који постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а и
- промет добара и услуга за који је прописано пореско ослобођење с правом на одбитак претходног пореза у складу са Законом о ПДВ-у, осим промета опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте за вршење делатности, за које се наплаћује накнада.

Напомињемо да је, поред критеријума да је укупан промет обвезника већи од 8 милиона динара, прописан и критеријум да се вредност извршеног промета посматра у периоду од претходних 12 месеци. У складу са Законом о ПДВ-у обавезу подношења евиденционе пријаве надлежном пореском органу има обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара. С тим у вези, појашњења у вези са израчунавањем тог периода садржи чланак „**Кратка тема: Рачунање рока од 12 месеци у ком се посматра остварени промет у циљу евидентирања у систему ПДВ-а по сили закона**”, објављен у броју 4/2025. Кључно је то да у суштини сваког дана постоји нови период од претходних 12 месеци.

Потребно је имати у виду да се датумом отпочињања ПДВ активности сматра наредни дан у односу на дан када је прекорачен прописани лимит од 8 милиона динара.

У погледу укупног промета треба разумети да се та категорија утврђује у складу с правилима из Закона о ПДВ-у, односно то није промет у финансијско-рачуноводственом смислу (на који следи детаљнији осврт у наставку текста) или новчани промет преко текућег рачуна. У том смислу обвезник може да оствари промет у рачуноводственом смислу или преко текућег рачуна у износу од, примера ради, сто милиона динара, а да укупан

нема признавања прихода, независно од тога што може да постоји обавеза за ПДВ у складу са Законом о ПДВ-у.

Разлике између укупног промета и укупног прихода могу да настану и као последица погрешних књижења или погрешне примене правила исказивања података у пореској пријави. Примера ради, обвезник може да погрешно тако што у пољу 003 искаже накнаду за промет страног лица, итд.

2 Укупан промет није исто што и новчани промет преко текућег рачуна

Одредбама Закона о ПДВ-у прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет новца и капитала, и то приликом пословања и посредовања у пословању депозитима, текућим и жиро рачунима, налозима за плаћање, као и платним прометом и дознакама. У складу с наведеним, када обвезник ПДВ-а, примера ради, у својству заступника, тј. у име и за рачун платне институције пружа услуге пријема уплате готовог новца, исплате готовог новца и друге услуге које се односе на платни промет, реч је о услугама посредовања за које је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза. Када лице које није обвезник ПДВ-а – регистрована платна институција пружа услуге реализације налога платног промета, не обрачунава

се и не плаћа ПДВ. Ако је регистрована платна институција у претходних 12 месеци остварила промет по основу наведених услуга у износу већем од 8.000.000 динара, регистрована платна институција нема обавезу да поднесе пријаву за евидентирање за обавезу плаћања ПДВ-а, будући да се износ накнаде за промет за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, у складу с чланом 25. Закона о ПДВ-у, не урачунава у укупан промет за одређивање обавезе евидентирања у систему ПДВ-а.

Укупан промет добара и услуга, у смислу Закона о ПДВ-у, никако не може да се изједначи ни с преносом новца преко пословних рачуна пореског обвезника. Обвезник може да има укупан промет добара и услуга, у смислу Закона о ПДВ-у, од неколико милиона динара, а да промет преко пословног рачуна буде нула, као и обрнуто. Наиме, промет добара и услуга, у смислу Закона о ПДВ-у, настаје на дан испоруке добара, односно пружања услуге, а не на дан наплате.

С друге стране, обвезник може да има приход у рачуноводственом смислу или промет преко текућег рачуна у износу од више милијарди динара, али да укупан промет, са аспекта Закона о ПДВ-у, буде нула. То ће се догодити уколико је накнада остварена, примера ради, по основу промета који је извршен у иностранству.

ПС

Тања Ђелкапић

Плаћања саветницима у вези са зајмовима од међународних финансијских институција (EBRD, IFC, итд.) са аспекта ПДВ-а

Чланом 12. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 94/24 – даље: Закон о ПДВ-у) одређује се порески обвезник искључиво за сврху примене правила која се односе на одређивање места промета услуга.

У складу са одредбама члана 12. Закона о ПДВ-у, место промета услуга одређује се у зависности од

тога да ли се услуге пружају пореском обвезнику или лицу које није порески обвезник у смислу члана 12. Закона о ПДВ-у, при чему је Законом о ПДВ-у уређено која лица се сматрају пореским обвезницима за сврху примене правила за одређивање места промета услуга. У случају када за одређивање места промета услуга које се пружају пореском обвезнику нису прописани изузеци

и ПДВ-а, укључујући и случајеве сторнирања погрешно исказаног промета, уносе се у следећа поља обрасца ПОПДВ:

- у поље 8г.4 – износ основице који је претходно погрешно исказан у пољу 8г.1, са знаком „минус“;
- у поље 3а.5 – износ грешком обрачунаог ПДВ-а, такође са знаком „минус“;
- у поље 8д.1 – накнада за извршени промет услуге позајмљивања од страног лица које није обвезник ПДВ-а у Србији, односно повећања накнаде по основу рачуна правних и финансијских саветника.

Напомињемо да, пошто обвезник није користио право на одбитак претходног пореза, не коригује податке у пољу 8е.2 у обрасцу ПОПДВ.

3.2 Исправка грешке ако је зајмопримац грешком обрачунао дуговани порез и користио претходни порез

Уколико је обвезник, поред дугованог ПДВ-а, истовремено користио тај износ као претходни порез, потребно је извршити корекцију и претходног пореза. У том случају неопходно је сагледати у ком периоду је претходни порез искоришћен и размотрити да ли је неопходно поднети измењене пореске пријаве за те периоде.

У оквиру ове тачке размотрена је ситуација када обвезник – зајмопримац поступа као да има статус пореског дужника у складу с чланом 10. Закона о ПДВ-у, иако је реч о промету који је, према законским одредбама, ослобођен ПДВ-а (услуге позајмљивања новчаних средстава од страног лица које није обвезник ПДВ-а у Србији). У конкретном случају обвезник је интерним путем обрачунао дуговани ПДВ и истовремено у истом износу искористио право на одбитак претходног пореза. Последица таквог поступања је пореска пријава у којој су нетачно исказани и обавеза за ПДВ и претходни порез.

Имајући у виду да је у питању грешка која се односи на порески период у ком је неправилно поступање настало, неопходно је поднети измењену пореску пријаву за тај конкретан период. У оквиру те пријаве обвезник треба да:

- коригује претходно погрешно исказани претходни порез;

- истовремено смањи обавезу за ПДВ која је у том износу такође погрешно обрачуната.

Сматрамо да такво поступање искључује примену камате, имајући у виду да грешка није довела до умањења обавезе за ПДВ већ до њене неосноване неутрализације путем претходног пореза.

Иако би неко могао да закључи да у описаном случају подношење измењене пореске пријаве није нужно (будући да не долази до нето ефекта на коначну пореску обавезу), такав приступ није у складу с прописима. Наиме, пријава садржи формално нетачне податке, па се, у складу с тим, мора поднети и измењена пријава – без обзира на то што исправка не утиче на висину обавезе. Напротив, обвезник је неосновано користио претходни порез у предметном пореском периоду.

Уколико обвезник не поднесе измењену пријаву, а порески орган током контроле утврди неправилно коришћење претходног пореза, постоји ризик да изврши корекцију само тог дела, односно да умањи претходни порез, а да не узме у обзир и сразмерно умањење обавезе за ПДВ. Такав приступ био би супротан начелу законитости из члана 4. став 3. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (даље: ЗПППА), који Пореској управи налаже да приликом доношења одлука једнако узима у обзир чињенице које иду и у корист и на штету пореског обвезника. Ипак, пракса показује да порески орган неретко занемарује чињенице које су у корист обвезника. У описаној ситуацији то би значило да би се евентуално оспорило право на одбитак претходног пореза, док би се погрешно обрачуната обавеза за ПДВ игнорисала.

Поред тога, треба указати и на члан 31а став 6. Закона о ПДВ-у, којим је предвиђено да обвезник има право да смањи обрачунати ПДВ на основу решења пореског органа којим је извршена корекција претходног пореза. Ако је порески орган у поступку контроле утврдио да је обвезник ПДВ-а обрачунао ПДВ као да је порески дужник из члана 10. став 1. тачка 3) и став 2. тог закона, при чему је обрачунати ПДВ исказао као претходни порез, порески орган решењем врши исправку одбитка претходног пореза, на основу ког обвезник ПДВ-а има право да смањи обрачунати ПДВ.

Порески третман накнаде штете у случају незаконитог престанка радног односа

Увод

Члан 191. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење – даље: **Закон**) регулише правне последице незаконитог престанка радног односа. Према одредбама тог члана, ако суд у току поступка донесе правоснажну одлуку којом утврђује да је запосленом престао радни однос без правног основа, могуће су следеће ситуације после такве пресуде:

- прва (члан 191. став 1–4. и став 7. Закона): запослени може да тражи да се врати на рад уз обавезу да му послодавац исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде, уз припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање;
- друга (члан 191. став 5. Закона): запослени може да захтева не да се врати на рад већ да му се само накнади штета;
- трећа (члан 191. став 6. Закона): послодавац може да тражи да суд запосленог не врати на посао, а да се запосленом исплати накнада штете.

Међутим, осим по судској пресуди у наведена три случаја, накнада штете због незаконитог престанка радног односа може да буде утврђена и вансудским поравнањем између послодавца и запосленог. У продужетку су размотрени обрачуни и пореске обавезе на исплату накнаде штете оштећеном запосленом по основу накнаде штете за изгубљену зараду због незаконитог отказа.

1 Досуђивање и порески третман накнаде штете због незаконитог престанка радног односа у СУДСКОМ ПОСТУПКУ

1.1 Накнада штете у случају када запослени захтева да се врати на рад

1.1.1 Начин утврђивања накнаде штете

Према члану 191. став 1. Закона, ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, суд ће одлучити:

- да се запослени врати на рад,
- да му се исплати накнаду штете, и
- да му се уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у ком није радио.

По питању исплате накнаде штете треба имати у виду да запослени у периоду од престанка радног односа до враћања на рад није радио, па нема право на зараду, јер се она остварује радом. Наиме, запослени има право на накнаду штете због тога што је незаконитом одлуком био спречен да ради.

Таква накнада штете утврђује се (члан 191. став 1. Закона):

- у висини изгубљене зараде за период у ком запослени није радио,
- у коју су укључени припадајући порез и доприноси за обавезно социјално осигурање за период у ком запослени није радио.

Према томе:

- 1) накнада штете исплаћује се запосленом у висини изгубљене зараде, која је умањена за износ пореза и доприноса који се обрачунавају по основу зараде у складу са законом (члан 191. ст. 2. и 3. Закона о раду);

на било који датум у току месеца. У том случају накнаде штете исплаћиваће се за део календарског месеца. Приликом исплате накнаде штете за део месеца послодавац ће користити сразмерни износ пореске олакшице – сразмеран броју сати у месецу за који се исплаћује накнада штете, у односу на укупан фонд сати за конкретан месец. Уз то, ако је запосленом, на пример, незаконито престао радни однос 20. у месецу, послодавац је исплатио зараду од 1. до 20. у том месецу, а од 21. до краја месеца вансудским поравнањем (или судском одлуком) послодавцу је наложено да исплати накнаду штете. У таквој ситуацији постоје две исплате у истом месецу, па послодавац приликом исплате накнаде штете мора да узме у обзир да је претходно за тај месец већ исплатио редовну зараду закључно с 20. у месецу. Зато при исплати накнаде штете за преостале дане у месецу, као друге исплате (зараде) у месецу, послодавац мора да унесе нове податке у МФП поља обрасца ППП-ПД, а конкретно:

- у поље МФП 1 – укупан неопорезиви износ искоришћен у претходној пријави;
- у поље МФП 2 – укупан износ основице на коју су обрачунати доприноси у претходној пријави;
- у поље МФП 4 – укупан пријављени износ бруто зараде у претходној пријави;
- у поље МФП 11 – укупан неопорезиви износ искоришћен у претходној пријави;
- у поље МФП 12 – укупан износ основице на коју су обрачунати доприноси у претходној пријави.

2.2 Порески третман накнаде штете за изгубљену зараду договорене у ВАНСУДСКОМ поравнању – када се запослени НЕ ВРАЋА на рад

По ставовима 5–7. члана 191. Закона, у складу са вансудским поравнањем, запослени може да се не врати на рад код свог послодавца – али има право на накнаду штете.

У том случају висина накнаде штете зависи од договора запосленог и послодавца, при чему, сагласно члану 191. Закона, она може да износи од једне до 36 зарада запосленог (при чему се под појмом „зарада запосленог” подразумева бруто зарада коју је запослени остварио у месецу пре раскида радног односа). У наведеном распону запослени и

послодавац могу да се договоре о накнади штете, уз стално присутну „претњу” запосленог да напусти вансудско намиривање и ствар преда суду.

Накнада штете, када се запослени не враћа на рад, има порески третман накнаде штете из члана 9. став 1. тачка 8) Закона о порезу. То значи да се на њу, без обзира на висину, не плаћају никакве пореске обавезе, ни порез ни доприноси, и не подноси се пореска пријава ППП-ПД приликом исплате. Она се исплаћује запосленом без икаквих умањења по основу пореских обавеза, али по основу такве исплате запослени не остварује право на пензијско-инвалидско осигурање ни на упис радног стажа у периоду од дана незаконитог отказа до исплате накнаде штете.

3 Остале напомене

Приход у висини изгубљене зараде који, сагласно правоснажној судској одлуци којом је утврђено да је запосленом престао радни однос без правног основа, треба да се исплати физичком лицу предмет је опорезивања годишњим порезом на доходак грађана – уколико по том основу, односно заједно с приходима по другим основама који се урачунавају у основицу годишњег пореза, прелази прописани неопорезиви износ дохотка (Мишљење Министарства финансија бр. 470588 2023 10520 004 000 011 004 од 2. 4. 2024).

Новчана накнада у случају незапослености, без обзира на разлог због ког је престао радни однос, не може да се сматра приходом који је запослени остварио на основу рада по престанку радног односа, тако да накнада штете због незаконитог отказа не може да буде умањена у висини примљене накнаде. Наведено стога што накнада коју корисник прима по том основу не може да се сматра приходом који је запослени остварио на основу рада по престанку радног односа у смислу члана 191. став 3. Закона о раду, тако да накнада штете због незаконитог отказа не може да буде умањена у висини примљене накнаде с обзиром на то да се ради о различитим основама накнаде (Пресуда Апелационог суда у Београду Гж1. 288/21 од 6. 10. 2021).

ПС

Опорезивање прихода од капитала

Увод

„Приходи од капитала” представља јединствен назив за неколико врста прихода које остварују физичка лица од располагања својом имовином. Такви приходи регулисани су чл. 61–65. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 19/2025 – даље: **Закон**), при чему се приходом од капитала сматрају:

- 1)** камата по основу зајма, штедних и других депозита (орочених или по виђењу) и по основу дужничких и сличних хартија од вредности;
- 2)** дивиденда и учешће у добити;
- 3)** приход од инвестиционе јединице отвореног инвестиционог фонда;
- 3а)** приход по основу власништва над инвестиционом јединицом алтернативног инвестиционог фонда, осим накнаде за пренос те инвестиционе јединице;
- 4)** узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника друштва за њихове приватне потребе и личну потрошњу.

Карактеристика наведених прихода је то што се на њих плаћа само порез, а не и доприноси за социјално осигурање.

1 Опорезивање прихода од камате

Према члану 61. став 1. тачка 1) Закона, приходом од капитала сматра се камата по основу:

- зајма,
- штедних и других депозита (орочених или по виђењу), и
- дужничких и сличних хартија од вредности.

У вези с пореским третманом прихода од камата у Закону је утврђено и следеће:

- 1)** порески обвезник на приходе од камате је физичко лице које остварује те приходе;
- 2)** опорезив приход од камате чини новчани износ остварене камате, односно пореску основуцу за обрачун пореза чини остварена камата;

3) стопа пореза на приходе од камате износи 15%, с тим што се не плаћа порез на приходе од капитала на камату:

- (1) на динарска средства по основу штедних и других депозита (орочених или по виђењу),
- (2) по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије.

Као што се види, на камату коју физичко лице оствари по основу штедних и других динарских депозита (орочених или по виђењу), или по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије – не плаћа се порез на приходе од капитала.

На остале приходе од капитала примењује се прописана стопа од 15% на основуцу коју чини приход од камате, без примене икаквих нормираних трошкова. У случају када је камата одређена у нето износу (који не садржи порез на приход од капитала од 15%), пореска основуца добија се дељењем нето прихода с коефицијентом 0,85, односно: Бруто пореска основуца = Нето приход од камате : 0,85.

Према члану 99. Закона, порез на приходе од капитала по основу камате утврђује се и плаћа по одбитку, што значи (члан 101) да је исплатилац камате дужан да за сваког обвезника и за сваки појединачно **исплаћени** приход порез обрачуна, обустави и уплати на прописани јединствени уплатни рачун у моменту исплате прихода.

Исплатилац прихода, као порески плаћалац, дужан је да пре сваке исплате прихода од камате на који се плаћа порез Пореској управи достави пореску пријаву за порез по одбитку на обрасцу ППП-ПД. Приходи од капитала по основу камате у обрасцу ППП-ПД пријављују се под ОВП 401, а порез се плаћа на рачун 840-4848-37, шифра плаћања 254.

У посебном случају, уколико физичко лице остварује приходе од камате од исплатиоца који није

Порез на приходе од капитала по основу узимања из имовине привредног друштва обрачунава се и плаћа по одбитку, сагласно одредбама члана 99. став 1. тачка 3) Закона. То значи да је исплатилац тих прихода, као порески платаци, дужан да за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход порез обрачуна, обустави и уплати на прописани јединствени уплатни рачун у моменту исплате прихода, у складу с прописима који важе на дан исплате прихода (члан 101. Закона).

Исплатилац прихода, као порески платаци, дужан је да пре сваке исплате прихода по основу узимања из имовине привредног друштва Пореској управи достави пореску пријаву за порез по одбитку

на обрасцу ППП-ПД. Приход по основу узимања из имовине привредног друштва у обрасцу ППП-ПД пријављује се под ОВП 1 11 410 000. Порез на приходе од капитала по основу узимања из имовине привредног друштва уплаћује се на рачун број 840-4848-37. У налогу за плаћање наводи се шифра плаћања 254 и број одобрења за плаћање (БОП) додељен од стране Пореске управе.

Узимање из пословне имовине не књижи се на терет расхода периода већ задужењем рачуна 723 – *Лична примања њослодаваца* (или директно задужењем рачуна 340 – *Нераспоређени добитак ранијих година*). На терет истог рачуна евидентира се и припадајући порез, у корист рачуна 489.

ПС

Жељко Албанезе

Опорезивање примања која остварују стечајни управници, судски вештаци, судије поротници и судски тумачи

Увод

Према члану 85. став 1. тачка 8) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 19/2025 – даље: Закон о порезу), осталим приходима, у смислу тог закона, сматрају се и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица, а нарочито примања:

- стечајних управника,
- судских вештака,
- судских тумача и
- судија поротника.

Чињеница да су приходи наведених лица сврстани у „друге приходе” и да су уписани у исту тачку значи да се на њих примењују исте пореске обавезе, односно:

1) порез:

- плаћа се по стопи од 20% (члан 86. Закона о порезу),
- основица за плаћање је опорезив приход, који чини бруто приход умањен за 20% по основу нор-

мираних трошкова (члан 85. став 3. Закона о порезу);

2) доприноси се плаћају сагласно члану 6. т. 17) и 18) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 94/2024 – даље: Закон о доприносима), којим је регулисано плаћање доприноса за лица која остварују уговорену накнаду, и то:

- допринос за ПИО по стопи од 24,00% и
- допринос за здравствено осигурање по стопи од 10,3% (који се плаћа уколико лице које остварује приходе није осигурано по другом основу, у супротном се не плаћа).

Основица за обрачун доприноса чини опорезив приход, дакле основица на коју се плаћа и порез. Изузетно, ако се накнада исплаћује лицу које је поднело доказ да је у току године ослобођено плаћања доприноса за ПИО јер је уплатило допринос на највиши износ годишње основице за 2025. годину (која износи 7.877.100 динара), престаје обавеза плаћања тог доприноса на уговорену накнаду.

Ред. бр.	Назив	За лице за које се плаћају порез и допринос за ПИО	За лице за које се плаћа само порез	За лице за које се плаћају порез, допринос за ПИО и допринос за здравствено осигурање
1	2	3	4	5
1.	Нето износ уговорене накнаде	32.400,00	42.000,00	28.280,00
2.	Коефицијент за прерачун	0,648	0,84	0,5656
3.	Бруто накнада (ред. бр. 1 : ред. бр. 2)	50.000,00	50.000,00	50.000,00
4.	Нормирани трошкови (20% x ред. бр. 3)	10.000,00	10.000,00	10.000,00
5.	Основица за опорезивање (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	40.000,00	40.000,00	40.000,00
6.	Порез на лична примања (20% x ред. бр. 5)	8.000,00	8.000,00	8.000,00
7.	Допринос за пензијско и инвалидско осигурање (24,0% x ред. бр. 5)	9.600,00	–	9.600,00
8.	Допринос за здравствено осигурање (10,30% x ред. бр. 5)	–	–	4.120,00
9.	Нето за исплату (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7 - ред. бр. 8) = ред. бр. 1	32.400,00	42.000,00	28.280,00

Исплатилац прихода, као порески платаци, дужан је да пре сваке исплате примања која остварују сте-чајни управници, судски вештаци, тумачи и судије поротници Пореској управи достави пореску при-јаву за порез по одбитку на обрасцу ППП-ПД, у којој се приход по том основу пријављује под:

- ОВП 601 – примања уз признавање нормираних трошкова од 20%, када је прималац прихода осигуран по другом основу (плаћају се порез и допринос за ПИО);
- ОВП 602 – примања уз признавање нормираних трошкова од 20%, када прималац прихода није осигуран по другом основу (плаћају се порез, допринос за ПИО и допринос за здравствено);
- ОВП 603 – примања уз признавање нормираних трошкова од 20%, када је примаоцу прихода решењем Фонда ПИО признато право на престанак

плаћања доприноса јер су у току године доприноси плаћени на износ процењене највише годишње основице доприноса (плаћа се само порез).

Порез и доприноси по одбитку по основу наведених примања плаћају се на рачун 840-4848-37. У налогу за плаћање наводи се шифра плаћања 254 и број одобрења за плаћање (БОП) додељен од стране Пореске управе.

Предметна бруто накнада коју остварују помену-та лица књижи се на терет рачуна 525 – *Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих ујовора*, а на терет рачуна 465 – *Обавезе према физичким лицима за накнаде по ујоворима* и 489, на ком се исказују пореске обавезе.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавамо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 2.000 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације ишитајте нас на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Опорезивање прихода физичких лица од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине

Увод

У смислу члана 3. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 19/2025 – даље: **Закон**) порезу на доходак грађана подлежу, између осталих, и приходи од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине. Опорезивање тих прихода регулисано је чл. 52–60. Закона.

У овом чланку неће бити третирано опорезивање примања фриленсера, који се такође помињу у наведеним члановима Закона. У вези са обрачуном пореских обавеза на примања фриленсера појашњења се налазе у склопу чланка „Подношење пореске пријаве за исказивање прихода и обрачун пореских обавеза радника на интернету – фриленсера”, објављеном у броју 1/2024 часописа. С обзиром на то да се неопорезиви износи усклађују на годишњем нивоу, подаци за 2025. годину дати су у чланку „Нови неопорезиви износи за одређена примања запослених и других лица – од 1. фебруара 2025. године”, објављеном у броју 2/2025 часописа, у поглављу под називом „3 Изузимање издохотка за опорезивање према члану 12б ст. 1. и 2. Закона о порезу”.

1 Предмет опорезивања

У Закону се разликују и набројени су приходи:

- од ауторских права,
- од права сродних ауторском праву и
- од права индустријске својине.

Према члану 52. став 1. Закона, **приходом од ауторских права** сматра се накнада коју обвезник оствари по основу:

- 1) писаних дела (књижевна, научна, стручна, публицистичка и друга дела, студије, рецензије и слично);
- 2) говорних дела;

- 3) драмских и драмско-музичких дела;
- 4) пантомимских и кореографских дела чије је представљање утврђено писмено или на неки други начин;
- 5) музичких дела с речима или без њих;
- 6) кинематографских дела и дела створених на начин сличан кинематографији;
- 7) дела ликовне уметности;
- 8) картографских дела;
- 9) идејних пројеката, скица, цртежа и пластичних дела која се односе на архитектуру, географију, топографију или коју другу област науке или уметности;
- 10) стрипова, укрштеница и слично;
- 11) редакцијских дела која, с обзиром на избор и распоред грађе, представљају самосталну духовну творевину;
- 12) превода, лектуре, аранжмана музичке обраде и друге прераде ауторских дела;
- 13) награда на конкурсима за израду уметничких, научних, стручних и осталих ауторских дела, награда на конкурсима за израду идејних пројеката, као и награда за постигнути успех у науци и уметности, ако тим законом није друкчије одређено;
- 14) извођења музичких, књижевних и других дела;
- 15) коришћења изведених музичких материјала;
- 16) израда прототипа уметничких предмета који се уступају предузећима као модели за умножавање (производњу) таквих предмета;
- 17) ликовних дела из области примењених уметности;
- 18) осталих ауторских дела.

Ликовним делом из области примењених уметности (тачка 17) сматрају се уникати које је аутор сам израдио по сопственој замисли – у нацрту или у материјалу – у гранама примењених уметности, као што су:

- 1) пластична дела од разних материјала (камен, драго камење, дрво, метал, племенити метали, стакло, пластика и друго);

ЗАРАДЕ

2) Други је странац из земље с којом Србија има закључени УИДО, али нема закључен Споразум. У том случају за обрачун пореза примењује се стопа из УИДО (на пример 8%), док се доприноси обрачунавају према стопама које важе за резиденте. Формула за прерачун у бруто је: Бруто = Нето : $((8 + 24) - 100) : 100 = Н : 0,577$.

3) Трећи је странац пензионер из земље с којом Србија има закључени УИДО. Тада се за обрачун

пореза примењује стопа из УИДО (на пример 8%) и плаћа се допринос за ПИО. Формула за прерачун у бруто је: Бруто = Нето : $((8 + 24) - 100) : 100 = Н : 0,68$.

Треба напоменути да је карактеристика таквог обрачуна да нема нормираних трошкова јер у УИДО није прописано умањење ауторске накнаде за нормиране или стварне трошкове.

Ред. бр.	ОПИС	Странац – долази из државе с којом имамо закључен УИДО и Споразум – обрачунава се и плаћа само порез (у примеру 10%)	Странац – долази из државе с којом имамо закључен УИДО (порез 8%), а немамо закључен Споразум – обрачунавају се и плаћају доприноси за ПИО и здравствено	Странац – пензионер долази из државе с којом имамо УИДО (порез 8%) и Споразум, а пошто је пензионер, плаћа се допринос за ПИО
1	2	3	4	5
1.	Износ накнаде по ауторском уговору – нето	90.000,00	69.240,00	85.000,00
2.	Коефицијент за прерачун у бруто	0,9	0,577	0,68
3.	Бруто приход (ред. бр. 2 : ред. бр. 1)	100.000,00	120.000,00	125.000,00
4.	Нормирани трошкови	-	-	-
5.	Опорежив приход (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	100.000,00	120.000,00	125.000,00
6.	Порез (ред. бр. 5 x стопа пореза из УИДО)	10.000,00	9.600,00	10.000,00
7.	Допринос за ПИО (ред. бр. 5 x 24,0%)	-	28.800,00	30.000,00
8.	Допринос за здравство (ред. бр. 5 x 10,3%)	-	12.360,00	-
9.	Износ за исплату - нето (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7 - ред. бр. 8) = ред. бр. 1	90.000,00	69.240,00	85.000,00

Исплатилац прихода дужан је да пре свака исплате ауторске накнаде Пореској управи достави пореску пријаву за порез и доприносе по одбитку које је обрачунао на обрасцу ППП-ПД. Приходи по основу ауторске накнаде у обрасцу ППП-ПД пријављују се под ОВП 301–323. Поводом попуњавања обрасца ППП-ПД по основу ауторске накнаде, када за матичну земљу аутора постоје и УИДО (и примењују се одредбе УИДО приликом опорезивања) и Споразум, напомињемо да се уноси:

- ознака врсте примаоца прихода 06 (нерезидент);
- ОВП из Каталога врсте прихода (нпр. за приход аутора од уговорене накнаде за стварање ауторског дела, за који се признају нормирани трошкови од 50%, када је прималац прихода осигуран по другом основу – 301);
- у поље 3.10 „Основица за порез” основица пореза предвиђена УИДО;
- у поље 3.11 „Порез” износ пореза по стопи из УИДО, унето у МФП 7;

- у поља 3.12–3.16 „Износ доприноса” нула ако доприноси нису плаћени;
- у поље 3.17 „МФП 7” стопа пореза из УИДО.

Према обавештењу објављеном на порталу ЦРО-СО, по основу уговора о ауторској накнади с нерезидентом из земље с којом немамо потписан УИДО послодавци имају обавезу да у електронском облику, на порталу Централног регистра, поднесу пријаву на обавезно социјално осигурање у року од три радна дана од закључења уговора о обављању уговорених послова. Пошто је идентификациона ознака за физичко лице у систему ЦРОСО јединствени матични број грађана или евиденциони број за странце, који додељује МУП, да би пријава могла да се спроведе, странац којег треба пријавити на обавезно социјално осигурање мора да има ЕБ добијен од стране МУП-а.

Календар пореских и других обавеза за јул и август 2025. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акције на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акције на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акције на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 31. 7. 2025.	15. 7. 2025. 15. 8. 2025.	Обвезник акције дужан је да пореску пријаву за обрачун акције поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акције	16. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 15. 7. 2025. 16. 7 – 31. 7. 2025. 1. 8 – 15. 8. 2025.	15. 7. 2025. 31. 7. 2025. 15. 8. 2025. 30. 8. 2025.	Уплата акције обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 31. 7. 2025.	најраније 20. 7. 2025. најраније 20. 8. 2025.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акције на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акције на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 31. 7. 2025.	најраније 20. 7. 2025. најраније 20. 8. 2025.	Рефакцију плаћене акције остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте који се користе у индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 31. 7. 2025.	најраније 20. 7. 2025. најраније 20. 8. 2025.	Рефакцију плаћене акције остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво у индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте и биогориво који се, као моторно гориво, користе за транспортне сврхе – на обрасцу РЕФ-Т	1. 4 – 30. 6. 2025.	најраније 20. 7. 2025.	Рефакцију плаћене акције остварује лице које обавља делатност превоза лица и ствари, као и произвођач, односно увозник истих када их користи за сопствене потребе у транспортне сврхе

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом			
Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ. Уплата обавезе за претходни месец	1. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 31. 7. 2025.	5. 7. 2025. 5. 8. 2025.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ електронским путем, преко портала Пореске управе, или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о угоститељству			
Опис	Период	Рок	Основ
Боравишна такса	1. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 31. 7. 2025.	5. 7. 2025. 5. 8. 2025.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту
Годишња боравишна такса	април–јун 2025. године	5. 7. 2025.	Чланом 71. Закона о угоститељству дефинисано је да боравишну таксу плаћа угоститељ који, као физичко лице, пружа услуге смештаја у објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, која се плаћа у утврђеном годишњем износу

Закон о порезу на додату вредност Правилник о порезу на додату вредност			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 31. 7. 2025.	10. 7. 2025. 10. 8. 2025.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 6 – 30. 6. 2025. 1. 7 – 31. 7. 2025.	15. 7. 2025. 15. 8. 2025.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Подношење пореске пријаве ПП ПДВ надлежном пореском органу – у року од 15 дана по истеку пореског периода	1. 4 – 30. 6. 2025.	15. 7. 2025.	Обвезник за кога је порески период календарско тромесечје – у претходних 12 месеци остварио је промет мањи од 50.000.000 дин.
Подношење захтева за рефакцију ПДВ-а дипломатском и конзуларном представништву и међународним организацијама (Образац РЕФ 4)	април–јун 2025.	30. 7. 2025.	Рефакција ПДВ-а дипломатском и конзуларном представништву и међународним организацијама (30 дана од истека календарског тромесечја у коме су добра и услуге набављене у Републици Србији или извршен увоз добара у Републику Србију)
Подношење захтева за рефакцију пореза на додату вредност од стране традиционалних цркава и верских заједница (Образац РЕФ 3)	1. 4 – 30. 6. 2025.	29. 8. 2025.	Рефакција ПДВ-а традиционалним црквама и верским заједницама (60 дана по истеку тромесечја у коме је извршено плаћање рачуна)

Закон о порезима на имовину			
Опис	Период	Рок	Основ
Годишњи порез на имовину по решењу органа јединице локалне самоуправе	јул–септембар 2025. године	15. 8. 2025.	Право својине, односно право својине на земљишту површине преко 10 ари, право закупа, односно коришћења стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица, право коришћења грађевинског земљишта површине преко 10 ари у складу са законом којим се уређује правни режим грађевинског земљишта, право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења у складу са законом којим се уређује јавна својина, коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности у складу са законом којим се уређује јавна својина, државину непокретности на којој ималац права својине није познат или није одређен, државину непокретности у јавној својини без правног основа, државину и коришћење непокретности по основу уговора о финансијском лизингу

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем ујравном јосћујуку („Сл. јласник РС” бр. 18/2016; аујенћично јумачење – 95/2018) јройисано је да, ако јоследњи дан рока јада на дан када орјан не ради, рок јсћиче када јројекне јрви наредни радни дан.

ПС

Актуелни статистички подаци на дан 25. 6. 2025. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2025. године	25. 3. 2025.	148.440,00	107.476,00
Фебруар 2025. године	25. 4. 2025.	142.908,00	103.519,00
Март 2025. године	26. 5. 2025.	148.652,00	108.013,00
Април 2025. године	25. 6. 2025.	150.777,00	109.272,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2025. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **45.950 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2025. године, а важиће до 31. децембра 2025. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **656.425 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2025. године, а важиће до 31. децембра 2025. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2025. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	184	308	56.672,00	76.789,87
Фебруар	160	308	49.280,00	66.244,94
Март	168	308	51.744,00	69.759,91
Април	176	308	54.208,00	73.274,89
Мај	176	308	54.208,00	73.274,89
Јун	168	308	51.744,00	69.759,91
Јул	184	308	56.672,00	76.789,87
Август	168	308	51.744,00	69.759,91
Септембар	176	308	54.208,00	73.274,89
Октобар	184	308	56.672,00	76.789,87
Новембар	160	308	49.280,00	66.244,94
Децембар	184	308	56.672,00	76.789,87

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец у 2025. години	Износ учешћа
Јануар	69.455,50
Фебруар	74.214,00
Март	74.220,00
Април	71.454,00
Мај	74.326,00
Јун	75.388,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2025. године до 31. јануара 2026. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
СОЛИДАРНА ПОМОЋ (за случај болести, здравствене рехабилитације или инвалидности запосленог или члана његове породице)	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до 56.307 динара по случају. Преко непорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 7)
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 14.077 динара по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
ЈУБИЛАРНА НАГРАДА	До висине утврђене општим актом послодавца, док се у државним органима и јавним службама исплаћује у складу са одредбама посебних колективних уговора	Неопорезиво до 28.152 динара годишње. Преко непорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 9)
ПОМОЋ у случају смрти члана породице запосленог	уже породице	Неопорезиво до 98.534 динара. Преко непорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 9а)
	других чланова породице (бабе, деде...)	На цео износ обрачунава се порез од 10%	
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец април 2025. године објављена је 25. 6. 2025. и износи 150.777 динара. Преко непорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ТРОШКОВА СМЕШТАЈА И ИСХРАНЕ ЗА РАД НА ТЕРЕНУ (ако послодавац није запосленом обезбедио смештај и исхрану без накнаде, члан 118. т. 4) Закона о раду)	У висини трошкова смештаја и исхране у складу са општим актом	Не плаћају се пореске обавезе	
ОСТАЛЕ СОЛИДАРНЕ ПОМОЋИ (чл. 120. т. 1) Закона о раду)	До висине утврђене општим актом послодавца	Опорезује се цео износ само порезом по стопи од 10%	
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 8.449 динара нето. На износ до 8.449 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146
Појединачно остварен добитак од ИГАРА НА СРЕЋУ		Порез на добитке од игара на срећу не плаћа се на појединачно остварен добитак од игара на срећу, до износа од 143.872 динара;	Члан 83. став 4. тачка 1)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 18.704 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко непорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

[illegible]

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА